

[Alvilda Larsen.]

og offentlighedens projektørlys i denne sag er rettet mod det radikale partis samvittighed.

Af mine hidtil fremsatte bemærkninger vil det fremgå, at jeg ikke behøver at sige så mange ord om forslaget om kontrol med lejen i alt nybyggeri. Den er en naturlig følge af 1939-grænsens totale ophævelse.

Jeg skal derfor nøjes med at anbefale også denne bestemmelse.

Derimod vil jeg gerne opholde mig et øjeblik ved forslaget om bortfald af begrænsningerne i anvendelsen af ågerparagrafferne, der i dag medfører, at lejen i ejendomme, der ikke er 10 år gamle, ikke kan prøves for retten. Det er med en særlig tilfredsstillelse, at mit parti, som gang på gang har foreslået denne ophævelse, nu genser forslaget stillet af regeringen. Selvom alle andre partier her i salen, også socialdemokratiet, flere gange har nedstemt forslag herom, så venter jeg nu, at tiden er inde til, at det kan gennemføres. Jeg er klar over, at dette forslag ikke kan undgå at få f. eks. det ærede medlem hr. Jensen-Brobys stemme. For kun 2 år siden beærgtede det ærede medlem overfor mit partis ordfører, at det var rigtigt, at nye huse, der blev bygget, ikke er inde under ågerparagrafferne. Det ærede medlem hr. Jensen-Brobys kunne åbenbart ikke i sin tid i sin vildeste fantasi forestille sig, at en lovgivning, som han selv har været med til at udarbejde, indeholdt en så urimelig bestemmelse, som mit partis ordfører hævdede. Når boligministerens forslag nu opfylder det ærede medlems ønskemål til punkt og prikke, håber jeg, at det ærede medlem til gengæld indenfor sit parti vil være en ivrig fortaler for at samle venstrestemmer til forslaget.

Jeg har ingen indvendinger at gøre mod selve formuleringen af ministerens forslag, men må alligevel i denne forbindelse rette en alvorlig henstilling til ministeren. Efter såvel den gældende lov som forslaget forældes en almindelig lejers ret til at indbringe en misforholdsleje til prøvelse for domstolene i løbet af 1 år, men ved det foreslåede bortfald af 10 års begrænsningen vil et meget stort antal lejere med eet slag kunne gøre brug af ågerparagrafferne. Disse lejere har boet i ejendommene i et varierende antal år, de fleste i mere end eet år, og ministeren har derfor ved en overgangsbestemmelse fastslået, at 1 års foreldelsesfristen for deres vedkommende først løber fra den nye lovs ikrafttræden. Det drejer sig om et meget stort antal

lejere. Lad os se bort fra de lejligheder, der er færdigbygget i tiden 1. april—1. september 1939, og alene holde os til, hvad der er færdigbygget fra 1. september 1939 til 1. januar 1948. Ministeren har oplyst, at byggeriet i denne periode omfatter ca. 90 000 lejligheder. Heraf har det sociale og offentlige byggeri udført 38 000 lejligheder, om hvilke man må tro, at der på grund af det offentliges indseende med lejen ikke foreligger spørgsmål om misforholdsleje. Tilbage er der først 15 000 lejligheder, opført af det støttede private byggeri. Her er sagen mere tvivlsom for de bygherrer, der har frigjort sig for den offentlige støtte og derefter reguleret lejen, som det har passet dem. I de resterende 37 000 lejligheder, opført af det ikke-støttede private byggeri, er sagen klar. Her har lejeansættelsen været helt fri, bygherrerne har haft frit slag overfor lejerne. Nu tror jeg naturligvis ikke, at samtlige lejere i det ikke-kontrolerede byggeri vil have nogen anledning til at bringe deres lejebetalinger for domstolene, men der er ingen tvivl om, at en hel del af dem vil gøre det. Jeg kan ikke sige, hvor stort et antal man kan regne med, men jeg vil tro, at det vil ligge omkring 7 000—8 000—10 000.

Stående overfor dette problem tillader jeg mig at spørge den højtærede boligminister, om han ikke finder, at en sådan fremgangsmåde er rimelig for disse mange lejeres vedkommende. Der kan ikke være megen rimelighed i, at disse mange lejere, som uforstyldt og kun på grund af lovgivningens ufuldstændighed er bragt i en nødsituation, nu yderligere for at få deres soleklare ret skal have besværet og omkostningerne ved at tage initiativet til omfattende retsager. Der er også hensynet til de i forvejen hårdt belastede domstole, hvoraf nogle allerede nu berammer sagerne til afholdelse i 1950. Jeg tror, ministeren må skære igennem hele dette problem og f. eks. oprette en særdomstol til behandling af de mange kommende sager om misforholdsleje. Det vil være ønskeligt, om ministeren ville sørge for, at procesførelsen for denne domstol blev gratis for lejerne. Jeg håber, at ministeren vil være i stand til at udtale sig nærmere om de tanker, jeg her har givet udtryk for.

Det sidste hovedpunkt i ministerens forslag er forbudet mod de frivillige overenskomster. Adgangen til at indgå frivillige overenskomster, som vi i dag kender den i lejelovens § 58 g, blev indsat i loven i 1943. I 1937 havde man afstået fra at medtage dette begreb, fordi man af erfaring